

ОДОБРИЛ,

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И
ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО
ЗА ПАРТНЬОРСТВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

(Томислав Дончев)

**ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ПАРТНЬОРСТВО И
ДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007-2013 Г.**

Национална галерия „Квадрат 500“

27 Ноември 2015 г.

Протокол

Заседанието бе ръководено от заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика г-н Томислав Дончев.

Г-н Дончев откри заседанието и отбеляза, че това е първият Комитет за наблюдение, на който ще се обсъжда едновременно изпълнението на стратегическите и програмните документи за два периода – по Националната стратегическа референтна рамка – 2007-2013, както и по Споразумението за партньорство 2014-2020 година. Обърнато беше внимание на факта, че европейските пари съставляват близо 80% от инвестиционния ресурс на държавата. В този смисъл България като профил по отношение на тази зависимост е в съвсем нормалната позиция на нова държава-членка и типична кохезионна държава. Относно основния фокус на инвестициите като маркираме това, което имаме към момента, като договаряния, като плащане, може да се отбележи, че една голяма част от средствата са отишли за транспортна инфраструктура – малко над 20%, само че в този разход има и пътна и железопътна инфраструктура. Инфраструктурата за води и отпадъци

е с дял малко над 16% от цялата финансова рамка, средствата за местно и регионално развитие са с почти 19%, инвестициите в човешки капитал – малко по-малко от 13%, инвестиции в развитие на бизнеса – над 12%, както и инвестиции в иновации – 9% от цялата рамка. Не следва да се фокусираме само по отношение на секторните инвестиции. Трябва да интервенираме по отношение на всички сфери. Отворен остава дебатът в каква пропорция. Няма нужда и няма полза да се дебатира по отношение на необходимата комбинация от инфраструктури, социални мерки, покриващи цялата палитра от нужди и сфери, където лесно може да бъде отключен растежът. По отношение на обхвата, от всичко, което е извършено през предходните години, следва да се отбележи, че до момента са изпълнявани или все още се изпълняват 11 778 проекта от различен вид и различна големина. Относно регионалното измерение на всичко уточнявам, че става дума за средствата само от оперативните програми, разходът е 1 327 лева на глава от населението, като по региони разбивката изглежда както следва: За Северозападен – 984 лева на човек от населението, Югоизточен – 1 680 лева, Северен централен – 1 064 лева, Североизточен – 816 лева, Южен централен – 1 100, Югозападен – 1 774 лева на глава от населението, като тук с оглед да няма изкривяване на данните нарочно е изключена София.

Средствата, разходени от национални проекти, които нямат ясно подчертан териториален обхват, са 4,3 милиарда лева, тоест – 585 лева на човек. Общо изразходените средства по всички оперативни програми, национални проекти и такива с местно значение са над 14 милиарда лева или средно 1 912 лева на човек. Тук можем да представим и друг разрез, ако включим в разходите и Програма за развитие на селските райони, Програма за морско дело и рибарство, плюс директните плащания, нетният ефект по отношение на глава от населението, всички финансови инструменти, е над 5 200 лева. Един полезен разрез, който може да наведе на различни видове коментари. По отношение на финансовото изпълнение, като се отчете, че това не са финални данни към 20 ноември, договорените средства по оперативните програми в частта европейско финансиране възлизат на 7 милиарда 85 милиона евро или 107% от бюджета на всички програми. Общият размер на разплатените средства, това са бруто плащания към бенефициенти, са близо 7 милиарда и 300 милиона, което е около 92% от бюджета на програмите. Сертифицираните разходи са 76% от бюджета. Това ясно очертава какви са задачите отгук нататък и за управляващите органи, и за бенефициентите.

Г-н Дончев изрази надежда, че когато приключи цялото обработване на документацията, тоест – в началото на следващата година, финалният резултат да е по-добър и по отношение на верифицирани, и по отношение на всички сертифицирани и представени за одобрение разходи към Комисията, да бъде по-добър от сумата на брутните плащания, която е налична към момента и финалният резултат да надмине психологическата

граница от 95%. Съвсем отделен дебат е колко добър резултат е това. И тук има различни гледни точки. Спрямо максимума очаквания всеки резултат, различен от 100, е недобър резултат. От друга страна за първи програмен период такъв резултат категорично би могъл да бъде окачествен като нелош. И в интерес на истината е доста по-добър от всички прогнози, които са правени в годините, дори в предходните години. Г-н Дончев отбеляза, че успоредно с темпа на плащане трябва да бъде воден и другият разговор, свързан с ефекта. В един от случаите ефектът може да бъде един, в друг случай може да бъде двоен и троен, в зависимост от това как планираме и как работим. По отношение на 2014-2020 години определено има напредък през последната година. Всички 10 програми, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове, са одобрени. До края на октомври тази година общо за 2014-2015 година са стартирали 43 процедури за предоставяне на финансова помощ по осем от програмите. Защо по осем? Защото Програмата за морско дело и рибарство и Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ бяха одобрени в последните месеци и логично по тях няма стартирали процедури. Общият бюджет на процедурите е 3,5 милиарда евро, което е 30% от разполагаемия ресурс. До момента договорените средства са 109 милиона евро, като и в момента продължава оценката на голяма част от проектите. Прогресът може да бъде снетен за добър. Сравнявайки 2007-2013 година – старият програмен период, с новия няма как да не отбележим, че този път, ако продължим със същите темпове, ще съумеем да започнем една година по-рано, което ще ни позволи не само да доставяме продуктите от всеки от проектите по-рано. По две от програмите – „Развитие на човешките ресурси“ и „Добро управление“ вече са определени окончателно управляващият и сертифициращият орган. Тоест, по тях вече има изградени системи за управление и контрол, съответстващи на нормативните изисквания. По останалите одитите за съответствието продължават и се очаква скоростното им приключване. Няма как да не бъдат маркирани предварителните условия – една нова среда, в която ще се работи. Нова за разлика от стария програмен период. Ретроспективно от тогава до днешна дата има напредък. Ако трябва да се даде обща оценка, той не е достатъчен. Налице е близо една година, за да затворим все още всички неизпълнени предварителни условия. Това е важно, защото предварителните условия, като механизъм биха могли да бъдат и с финансови изражения. Най-важно е осъзнаването на това как реформата, която стои зад всяка предварителна условност, трябва да се случи, да се впише и да стане интегрална част от това, което се прави, успоредно със самия процес на инвестиране и разходване на средства.

В заключение г-н Дончев отбеляза че, екипната работа и координирането на усилията между всички, е критично важно условие за постигане на успех.

Думата беше предоставена на представителите на Европейската Комисия:

Г-н Владислав Пискорз – Ръководител на Звено, Генерална дирекция „Регионална и градска политика“, Европейска Комисия, отбеляза следното:

Настоящата среща е много добра възможност, за да отчетем къде сме, къде се намираме спрямо стария и спрямо новия програмен период. 2015 година беше много интензивна и за управляващите органи, и за всички. В началото на годината Комисията призоваваше за основаване на специална работна група за по-добро изпълнение, предвид закъсненията в усвояването на средствата, и тя беше създадена. В много тясно сътрудничество работим с управляващите органи. Доволни сме, свършихте добра работа и действително постигнахте много високо ниво на усвояване, както каза заместник министър-председателят. Не е най-важното, обаче, усвояването. Много е постигнато в изпълнението на Плана за действие. От документите за днешното заседание са видни едни осезаеми резултати от инвестициите на Структурните фондове в България. Оказано е влияние върху Брутния вътрешен продукт, върху заетостта. Сигурен съм, че всеки гражданин в България вижда резултатите от инвестициите на европейски фондове в тази страна. Сега вече сме във втората година от новия програмен период и бих казал, че сте много по-напред, отколкото при втората година на първия програмен период 2009 година. Тоест, справяте се добре. За да постигнете успех през 2014-2020 година е много важно да завършите структурните реформи в различните си сектори. Радвам се, че интензивната работа продължава с подкрепата на международните финансови институции и мобилизацията на България. Нашите инвестиции не биха били възможни без тези реформи. Знаете, че Комисията обръща особено внимание на обществените поръчки и прогреса, напредъка в тази област. Знаете, че има проблеми в системата на обществените поръчки на България и те са пречка. Надяваме се, че България ще се справи с тези проблеми. Важно е да се използва възможността правителството да работи с международните финансови институции, които виждаме, че са много активно заангажирани и прогресът е видим.

Г-н Аурелио Сесилио – Ръководител на Звено, Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и приобщаване“, Европейска комисия отбеляза следното:

Необходимо е да се обърнем назад, за да видим кои научени уроци могат да ни послужат за успеха ни в бъдеще. Що се отнася до Европейския социален фонд, можем да се гордеем с постиженията от предишния програмен период, както по отношение на усвояването, а сертифицираните разходи са над 92%, което е над средното за Европейския съюз, но ако погледнем хората, които са усетили полза от дейностите, техният брой е над милион и половина. Това е един инструмент за солидарност, един

инструмент за насърчаване на реформите и за насърчаване на териториалната, социалната и икономическата кохезия или сближаване. Целта е да подобрим условията на живот на нашите съграждани. Както вече казах, наистина много добра норма на усвояемост, като освен това става въпрос и че правомерно бяха направени разходите. Разбира се, трябва сега да фокусираме своите усилия върху резултатите, които следва да постигнем.

Освен това може да се види и промяната в подхода в сравнение с предишния програмен период. Всички онези подобрения, които са направени. Всичко това показва един подход, който е реформаторски, който е систематично прилаган, защото искаме да променим структурните условия по отношение на сфери като пазара на труда, като промоция на социалното включване и, разбира се, от гледна точка на реформи ние имаме предвид и реформите в публичната администрация също така. Така считаме, че имаме една добра основа за старта на новия програмен период. Бих искал да благодаря на екипите, които прилагаха програмите по времето на предходния програмен период. Освен това искам да благодаря на екипите, които договориха програмите за новия програмен период. Това не беше лесна задача. Надявам се, че тези поздравления ще се превърнат в една допълнителна мотивация за добра работа в бъдеще.

Г-н Михаел Пилке – Ръководител на Звено, Генерална дирекция „Земеделие и развитие селските райони“, Европейска комисия обърна внимание на следното:

Има уроци, които могат да бъдат научени от миналото. Първата стъпка сме направили, защото ние всъщност сме отчели нещата, които сме допуснали като грешки в предходния програмен период и искаме да ги избегнем в новия. Знаем, че всички трябва да преодолеем административните тесни места, трябва да подобрим качеството на нашите проекти. Ето защо нашите усилия не трябва да бъдат насочени и концентрирани само върху усвояването на средствата, които, както ние всички знаем, е много важно предварително условие за постигане на резултати, но също така ние трябва да видим как можем да работим по-ефективно, как нашите проекти могат да бъдат по-ефикасни и по-устойчиви.

На първо място трябва да видим как да опростим процесите, процедурите за бенефициентите, да ускорим одобрението на проектите. Освен това да извършваме по-добра комуникация със заинтересованите групи, за да можем да видим, да оценим какво е въздействието от тези инвестиции.

Г-н Франгискос Николиан – Ръководител на Звено в Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“, Европейска комисия беше отбелязано следното:

Изразена беше благодарност към българските колеги, за постигане на този резултат, но освен това трябва да се вземат предвид и уроците, които

сме си извлекли в процеса на работа. Още едно нещо, което искам да споделя с вас: Виждам, че има специална точка за предварителните условия, само едно е изпълнено от България и до края на 2016 година трябва да успеем да отговорим на останалите три предварителни условия. Разбира се, трябва да положим усилия в това отношение наистина, за да спазим срока – края на 2016 година за тяхното изпълнение.

След проверка на кворума беше установено, че на заседанието присъства необходимият брой членове с право на глас и г-жа Добринка Кръстева /Директор на дирекция ПСЕС – ЦКЗ в АМС/ прикани присъстващите да пристъпят към разглеждане на документите, предвидени за одобрение от Комитета.

Комитетът прие следните решения:

- 1. за одобряване на дневния ред на заседанието;**
- 2. за одобряване на протокола от Деветото заседание на Комитета за наблюдение на НСРР;**
- 3. за одобряване на Вътрешните правила на Комитета;**
- 4. за одобряване на Годишен доклад за изпълнение на Националната стратегическа референтна рамка за 2014 г.**

Посочените решения бяха приети с общо съгласие.

Г-жа Добринка Кръстева /ЦКЗ/ направи презентация относно постигнатото до момента със средствата от СКФ. Тя отбеляза, че до момента са финансирани близо 12 хиляди проекта. Общата стойност на договорените проекти е близо 115%. Представено беше и разпределението на средствата по сектори. Предвид ефектите върху макроикономическите показатели е видно, че въпреки кризата и въпреки, че някои от абсолютните индикатори са надолу, въпреки всичко фондовете са оказали доста голямо влияние върху основните макропоказатели. БВП, е с около 10% по-високо при положение, че участват фондовете. Частните инвестиции, които са се увеличили с общо 32, близо 33% към края на 2015 година. Ефектът от публичните инвестиции, който е приблизително със 121% по-голям, отколкото биха били без еврофондовете. Стигаме до безработицата и заетостта при положение, че имаме няколко фонда, при това имаме и индикатори, дори Кохезионен фонд и IRDF за работни места, освен че имаме няколко фонда, основно работещи в тази посока. Процентът на намалената безработица е стигнал до 32,4%, а на заетостта – със 6,2% пункта по-висок в сравнение със сценария без еврофондове. Съответно средногодишната работна заплата е увеличена с 12,3%, което е свързано с възможностите за увеличение на частното потребление, съответно с увеличение на 9,6%. Относно регионалния ефект по отделни райони на ниво 2 не е тайна тенденцията, която се запазва, че в по-

слабо развитите райони се усеща по-силно въздействието от средствата. Нетното въздействие върху предприятията в зависимост от големината на общините. Пак сме се съсредоточили върху предприятията, като основна част от икономиката, която води до растеж и е видно какви са стойностите в малките общини до 10 хиляди, след това от 10 до 20, от 20 до 50 и от 50 до 100 хиляди човека. Дори ниво община в по-малките общини всички дейности, които са изследвани като приходи от дейността, нетните приходи от дейността, инвестиции в ДМА, са много по-високи. В края на 2017 година или рано в 2018 година, имайки информацията за секторите, имайки опита върху общия подход върху териториите, имайки налични няколко стратегии за регионалното развитие на територията на държавата, ще можем да направим доста балансирано следващите програми и да разпределим средствата така, че наистина да водят до по-голям растеж в секторите, в които е необходимо. Г-жа Кръстева направи и обзор на периода 2014-2015 година относно Споразумението за партньорство. Вече са налице две промени на Споразумението за партньорство. Те са свързани с промените на оперативните програми, отделянето на новата оперативна програма за малки и средни предприятия и включване на газовата връзка в Програмата за развитие на конкурентоспособността на икономиката. Относно направеното г-жа Кръстева отбеляза, че е направено много повече и много по-бързо, отколкото миналия период – 2007-2013 година. Още миналата година Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ започна със схемите си и наистина вля още от първата година свежи пари в онези разходи, за които говорихме – 80% за растеж и инвестиции. Към момента има 43 процедури. Има 9 500 проекта. Одобрени са 86 проекта и вече има доста договорени средства. По Оперативна програма „Околна среда“ за инвестиции в околна среда са предприети действия, свързани с инвестиционното планиране във ВиК сектора, компостиращите инсталации за биоразградими отпадъци, важни процедури за оценките на плановете за управление на речните басейни, които са свързани с предварителните условия. Относно конкурентоспособността и развитието на регионите има две схеми в Програма „Региони в растеж“, две схеми в „Инвестиции в селските райони“ и една в „Конкурентоспособност“. В „Конкурентоспособност“ има над 1 300 подадени проектни предложения, които в момента се оценяват. В „Развитие на селските райони“ имаме общо над 6 хиляди заявления, подадени към момента. По схемите за социално включване има три схеми, отворени в Оперативна програма „Образование“, три схеми, които са обявени по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. В сферата на кариерното ориентиране и заетост има отворени две схеми в направление „Преход от образование към пазара на труда“ за кариерното ориентиране в училищното образование и за студентските практики и в подобряване достъпа до заетост има четири процедури. От подобряване качеството на услугите на пазара на труда и сферата на социалното включване има четири

схеми. В сферата на „Добро управление“ е отворена почти цялата програма, която е свързана с развитие на държавната администрация, електронното управление, електронното правосъдие, обучението за съдиите, за магистратите.

Заседанието продължи с представяне на финансовото изпълнение на програмите от г-жа Мануела Милошева /Сертифициращ орган, Министерство на финансите/:

Отчита се запазване на показателите за изпълнение на програмите за първите десет месеца на 2015 година по отношение на плащанията. Сертификацията също запазва стабилен тренд, предвид сертифициране тук на Европейската комисия през 2015 г. за по-голяма част от програмите на месечна база, като са достигнати следните проценти: платено към бюджет – 89%, сертифицирани разходи към бюджет – 75%, получени средства от Европейската комисия, в това число авансови и междинни плащания към бюджет – 81%, като с получените през месец ноември траншове от Европейската комисия в размер на 164,7 млн. евро процентът вече е 83.

За сравнение, през 2014 г. тези проценти съответно са: 71, 58 и 59 на получени средства.

Следва да се отбележи, че в представената информация за Оперативна програма „Регионално развитие“ не са включени плащания в размер на 40 млн. лв., представляващи задължителен собствен принос на бенефициентите, предвид че финансовите данни представят плащанията от управляващите органи към бенефициентите. Анализът на финансовото изпълнение показва следното: С най-висок процент са плащанията по приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Околна среда“, финансирана от Кохезионния фонд, които възлизат на 96% от бюджета на оста. Следват програмите, съфинансирани от Европейския социален фонд, като плащанията по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ възлизат на 95%, а по Оперативна програма „Административен капацитет“ – 89% от бюджета на програмата. При програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, с най-висок процент на плащания са Оперативна програма „Околна среда“ и Оперативна програма „Конкурентоспособност“ с 93% размер на плащанията, следвани от Оперативна програма „Регионално развитие“ и Оперативна програма „Техническа помощ“ с 87%. По отношение на сертифицираните разходи като основен финансов индикатор за представянето на отделните оперативни програми следва да се отбележи, че Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ е достигнала 91%, следвана от Оперативна програма „Конкурентоспособност“ с 85% и „Техническа помощ“ и „Административен капацитет“ съответно с 82 и 82 %. Финансовото изпълнение по ОПОС и по Оперативна програма „Регионално развитие“ показва, че сертифицираните разходи възлизат на 69%, което е съществен ръст по отношение на Оперативна програма „Околна среда“, за която сертифицираните само през 2015 г. разходи са почти равни на тези,

които са сертифицирани от началото на програмата до 2015 г. включително. По Оперативна програма „Транспорт“ размерът на сертифицираните разходи е 68% предвид необходимостта от извършване на допълнителни управленски проверки на обществените поръчки. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ е първата програма, която достигна 95% от плащанията от Европейската комисия, включително авансови и междинни плащания. Това е максимумът, който Европейската комисия може да ни изплати преди изпращане на заявлението за изплащане на окончателно салдо. В периода от 2010 до 2013 г. се отчита трайна тенденция за ръст на сертифицираните разходи през всяка следваща година в сравнение с предходната. Над 4 пъти е ръстът на сертифицираните разходи за 2010 г. спрямо 2009 година. Около два пъти е ръстът на сертифицираните разходи за години 2011, 2012 и 2013 спрямо предходните. За 2014 и 2015 г. сертифицираните разходи се запазват на съответното ниво, отнесени към 2013 и 2014 година. Прогнозните данни за 2015 г. се обуславят от факта, че фокусът през годината е основно върху приключване на проектите и извършването на окончателни плащания от бенефициентите в края на програмния период, което предполага верификация и сертификация през 2016 година. През 2015 г. от Европейската комисия са одобрени всички оперативни програми за програмен период 2014-2020. По някои от тях е започнало реалното изпълнение на проекти, включително извършването на плащания. Данните за плащания, извършени към бенефициентите, са следните: По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ има извършени плащания за над 13 млн. евро, по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ са над 4 млн. евро /всички данни са до 30 октомври 2015 г./, по Оперативна програма „Регионално развитие“ – около половин милион евро и по Оперативна програма, финансирана от Фонда за материално подпомагане на най-нуждаещите се лица – в същия размер. Общият размер на плащанията за програмен период 2014-2020 до края на месец октомври възлиза на 18,6 млн. евро, като към днешна дата са платени още около 1,75 млн. евро, с което общият размер надхвърля 20-те милиона евро. Относно оперативните резултати от работата на Сертифициращия орган през 2015 г., свързани със сертификацията на разходите: Планирано е до края на годината да бъдат изпратени 54 сертификата към Европейската комисия и да бъдат извършени 61 проверки на място в управляващия орган и при бенефициенти. Като част от подготовката за успешното изпълнение на програмен период 2014-2020 може да се отбележи цялостната координация от страна на Сертифициращия орган на дейностите по създаване на структура за управление на финансовите инструменти в България чрез Фонд да фондовете. Към настоящия момент на национално равнище е приключила процедурата за определяне на органите по следните оперативни програми: Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Оперативна програма „Добро управление и Оперативната програма, финансирана от Фонда за европейско подпомагане

на най-нуждаещите се лица. Дирекция „Национален фонд“ е определена за Сертифициращ орган по тези програми, като процедурата за ОП „Развитие на човешките ресурси“ е приключила напълно. Последователната, методична, интензивна работа на Сертифициращия орган за утвърждаване на неговата роля в процеса на управлението на средствата от Европейския съюз и по-специално превенцията навременното откриване и коригиране на грешките и пропуските в изградената система за управление и контрол, допринася за постигането на максимални резултати за първия за страната ни програмен период 2007-2013 и успешното стартиране на програмен период 2014-2020.

Заседанието продължи с представяне на основните резултати от работата на **Одитния орган** в едногодишния период – м. октомври 2014 – октомври 2015 година. Както всяка година досега, работата на Одитния орган през този период е била съсредоточена в системни одити, от една страна на управляващите органи, междинните звена и сертифициращия орган, редовни планирани системни одити, от друга страна, върху годишните контролни доклади за 2014 г., съответно одитите на операциите за сертифицираните през 2014 г. разходи, и в допълнение сме имали и извънредни системни одити. Тези системни одити по осемте основни оперативни програми – тук включваме всички програми по Европейския социален фонд, Кохезионен фонд, Европейски фонд за регионално развитие и Европейски фонд за рибарство. Тези системни одити са съсредоточени в шест от оперативните програми върху проследяване изпълнението на дадени препоръки от предходни одити, както препоръки, свързани със системни пропуски, така и препоръки, свързани с индивидуални пропуски. За две от програмите – „Конкурентоспособност“ и „Рибарство“, освен проследяване на препоръките, сме проверили и ключовите изисквания, свързани с ясно разпределение на функциите и ключовото изискване, което се отнася до селекция предвид съответния напредък по програмата и предвид факта, че са били налични промени в структурите на съответните управляващи органи. Заключениеята са добри, а именно, крайните оценки са 1 или 2, необходими са незначителни или някои подобрения, но трябва да се отбележи, че в рамките на предварителните одитни доклади по Оперативна програма „Техническа помощ“, „Конкурентоспособност“ и „Рибарство“ е имало и констатации, асоциирани с висок риск, но съответните управляващи органи са взели мерки веднага и в резултат на окончателните доклади при тяхното издаване коригиращите действия са били оценени от Одитния орган като адекватни и ефективни, поради което е постигната и добрата оценка.

Относно годишните становища за 2014 г. по посочените осем оперативни програми: След отчитане на коригиращите действия, предприети от управляващите органи и съответно от сертифициращия орган, остатъчната грешка към 31 декември 2014 г. за всички програми е сведена под прага на същественост от 2%, поради което Одитният орган е бил в позиция и е издал годишни становища за всички програми без резерви. Направени са два

специални тематични одита, през 2015 г. по Оперативна програма „Транспорт“ във връзка с установени пропуски в системата за верификация на разходи по процедури за обществени поръчки. Системата е подобрена както с оглед на процедурите, така и след това по подобрените процедури, които управляващият орган е разработил, като е извършил съответните проверки, установил е нарушения, за които е предложил адекватни финансови корекции, поради което към издаване на доклада на одитния орган системата е оценена като работеща. По Оперативна програма „Административен капацитет“ специалният тематичен одит е извършен във връзка с факта, че управляващият орган по програмата беше трансфериран от една администрация в друга и трябва да се провери ключово изискване 1, свързано с ефективното разпределение на функциите. Отново становището на ОО е положително. Представен беше и обхвата на одита на операциите, извършен от Одитния орган по всички оперативни програми през 2015 г. за сертифицираните през 2015 г. разходи. Основните заключения и грешки, свързани с одита на операциите, които ние сме установили. Трябва да се отбележи, че те са, така да се каже, традиционни и не е установен някакъв нов конкретен тип грешка, на който да се обърне внимание към момента. Грешките в обществените поръчки са най-голям процент от установените от ОО грешки.

В заключение беше обърнато внимание върху работата на ОО, свързана с одитите за оценка на съответствието или одитите за акредитация за новия програмен период 2014-2020 г. Към момента са напълно приключени.

Г-жа Малина Крумова /Директор на дирекция СУСЕС /ЦКЗ/ в АМС/ беше представена информацията относно информационната система за управление и наблюдение на европейските средства. Новата система, която ще се използва за новия програмен период, е популярна под името ИСУН 2020. В нея има нови или подобрени функционалности най-вече по отношение на електронното кандидатстване, електронната оценка, електронното отчитане, има подобрен публичен модул и някои подобрени функционалности за контролните органи. Електронното кандидатстване е елемент, който за момента е най-видим в публичното пространство. От май месец насам може да се кандидатства изцяло електронно. В момента има активни 81 процедури, като всички те, с изключение на една, са с електронно кандидатстване. То е комбинирано, т.е. електронно и на хартия, тъй като някои документи е възможно да се предоставят и на хартия, но основното кандидатстване е електронно през системата. Електронното кандидатстване не само намалява и опростява целия процес по кандидатстването, но и спестява много съществен ресурс на управляващите органи, защото проектните предложения се попълват в системата от бенефициентите. Бенефициентите са отговорни да гарантират, че същината на проектното предложение е това, което те искат да подадат, което пък елиминира стъпки

по регистрация на проектните предложения в системата, както беше в предходния програмен период от страна на експерти на управляващите органи. Електронната оценка, е следващата важна стъпка по подобряване на информационната система за управление и наблюдение. Тя е разработена така, че позволява записване на всяко едно действие на оценителите, администраторите на оценителни сесии, наблюдателите, така че да е ясно в един следващ момент на проверка защо определени решения са били взети от оценителната комисия, по какъв начин те са били отразени. Системата също така позволява автоматизирано разпределение на проектните предложения. Това, от една страна, осигурява прозрачност и обективност на разпределението на проектните предложения почти като използваното в съдебната система автоматично разпределение на делата. Позволява също така работа на оценителната комисия в онлайн режим. Въведено е и изцяло електронно отчитане през системата. Хартиено отчитане няма да бъде невъзможно.

Предвидили сме в публичния модул да настъпят някои подобрения, като, естествено, посоката на развитие е по-добра публичност, прозрачност и разбираемост на информацията, което да подобри достъпността на тази информация за лаици, за хора, които не са запознати и не са експерти в дадената сфера. Подобрен е експортът и обработката на данните. Ускоряват се процесите на оценка и верификация. Системата осигурява също така и връзки с различни информационни системи. Към настоящия момент има реализиран интерфейс с търговски регистър, БУЛСТАТ, регистър за юридическите лица с нестопанска цел. Предвижда се връзка с регистъра за държавни помощи и още няколко връзки, които, от една страна, ще облекчат всички ползвачи системата по отношение на предоставянето на документи, които биха били необходими, за да докажат определени обстоятелства, налични вече в тези регистри, но също така ще позволят и по-лесна проверка на тези обстоятелства в актуални публични регистри.

Предвижда се връзка с Националния статистически институт. По две от програмите това ще бъде съществено облекчение, защото вече няма да е необходимо представяне на удостоверения, годишни финансови доклади и други. Предвижда се Програмата за морско дело и рибарство да бъде обхваната от ИСУН.

По отношение на Програмата за развитие на селските райони, което беше друго предложение, получено в рамките на съгласувателната процедура, на този етап, не може да бъде поет ангажимент, че програмата ще влезе в ИСУН автоматично. Има някои обективни технически затруднения или предизвикателства. Процесите в Програмата за развитие на селските райони са свързани с процеси, които са нетипични за оперативните програми, като например директните плащания, които от друга страна имат пряко отношение към проверка на двойно финансиране за някои типове бенефициенти. Но въпреки това ще бъде направено всичко възможно в

ИСУН да е налична информация за Програмата за развитие на селските райони и в модула за електронни услуги, през който се кандидатства да е налична поне информацията за отворените процедури за Програмата за развитие на селските райони. По този начин всички бенефициенти, които имат интерес към тези програми могат на едно място да намират необходимата информацията или линк към нея. В заключение г-жа Крумова обърна внимание, че се предвижда и разработването на възможност за офлайн работа по формулярите за кандидатстване.

Г-н Пилке (ЕК) коментира фонда за развитието на селските райони. Той изтъкна, че са налице мерки, които са специфични, но, разбира се, има много такива, които са аналогични и, разбира се, и трудностите, с които се сблъскваме тук, са подобни. Нека да се опитаме да покрием поне тези елементи, които могат да улеснят живота на бенефициентите. В същото време да подобрят изпълнението, да подобрят предоставянето на информация.

Така че бих ви приканил да помислите дали такава система ще обхване Фонда за развитие на селските райони, във всички случаи това трябва да се има предвид.

В тази връзка от страна на УО на ПРСР също беше изразен коментар, че наистина би било добре и Програма за развитие на селските райони да бъде включена в общата информационна система и поне в частта, в която мерките имат сходство с мерки от останалите оперативни програми. От гледна точка на опростяване не е най-доброто решение да имаме две информационни системи. Това решение едва ли ще бъде практично и работещо.

Г-жа Добринка Кръстева обърна внимание, че Законът за управление на средствата от ЕСИФ е приет на второ четене на 26.11.2015 г. След окончателното му одобрение ще започне отново преглед по нормативните актове за тяхното привеждане в съответствие със Закона. Така, че да може да се постигне в максимална степен уеднаквяване или опростеност на процедурите между фондовете, докдето е възможно. Защото има практики, които са добри и които не следва да бъдат разваляни.

Втората част на заседанието започна с представяне на напредъка по предварителните условия.

Г-н Александър Мемов /началник на отдел в дирекция „ПСЕС“ – ЦКЗ в АМС/ представи обща информация за предварителните условия, както следва:

Предварителните условия са въведени за пръв път през този период 2014-2020 г. Те се отнасят за всички държави-членки и за всички фондове. По-голяма част от условията са регламентирани и представени в общия регламент, като имаме специфични условия, които се отнасят за Фонда за

морско дело и рибарство и за Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, които условия са определени в техните специфични регламенти. Всяка държава членка трябва да изпълни своите условия до момента на представяне на Споразумението за партньорство и отделните оперативни програми или да подготви План за действие с точно определени действия, със срокове и отговорни институции за всяко едно от условията. Този план трябва да бъде изпълнен до края на 2016 година. Датата е много важна, защото ако до тогава условията не бъдат изпълнени Комисията има възможност да спре междинни плащания за отделните сектори. Финално докладване към Комисията се осъществява през 2017 година. Имаме седем общи предварителни условия, които са с хоризонтален характер, отнасящи се за всички сектори политики, като обществени поръчки, като статистически системи, като държавни помощи. Имаме тематични предварителни условия, които се отнасят по всички тематични цели от регламента. Тук сме посочили 34 за наше улеснение и проследяемост като включваме и тези тематични предварителни условия, които се отнасят за сектора за развитие на селските райони и за сектор „Морско дело и рибарство”. Наред с тях, имаме две специфични условия от Европейския земеделски фонд и четири специфични условия за сектор „Морско дело и рибарство”. Предвид факта, че България е приела да има инвестиции по всички тематични цели трябва да изпълним всички предварителни условия. Представена беше графика, която за статуса на условията към месец ноември 2015 година. От всички условия, тематични, общи и специфични за двата фонда „Морско дело и рибарство” и за „Развитие на селските райони” имаме 26 изпълнени условия и 21 неизпълнени или частично изпълнени. Трябва да кажем, че по-голяма част от тях бяха изпълнени с подаване на Споразумението за партньорство и отделните оперативни програми. След подаване на Споразумението имаме изпълнени пет условия, четири тематични и едно общо. Накратко условията, които са изпълнени: Имаме изпълнени условия в секторите „Малки и средни предприятия”, „Енергетика”, „Отпадъци”, „Заетост”, „Бедност”, „Социално включване” и „Образование”. По отношение на „Отпадъци” се очаква официално становище от Комисията. По отношение на общите предварителни условия има изпълнение на условията в секторите „Социални въпроси”, „Държавни помощи”, „Околна среда” и „Статистически системи”. Статистическите системи са също изпълнени, може да кажем частично, защото са приети такива за шест от програмите. Остава още малко работа по отношение на ОПОС и Програмата за морско дело и рибарство. Има няколко изпълнени условия, които са специфични, в сектора за развитие на селските райони и това са условията за екологично състояние на земеделската земя, растителна защита и енергетика, а в сектора на „Морско дело и рибарство” имаме вече разработен стратегически план за аквакултури, който е представен пред Комисията.

г-жа Петя Димитрова /Агенция по обществени поръчки/: представи информацията относно напредъка по предварително условие 4 към Споразумението за партньорство. Обществените поръчки съставляват хоризонтална политика и в този смисъл те се явяват едно от съществените условия за гарантиране на законосъобразна среда за разходване на публични средства. Тъй като средствата, които се получават от европейските структурни и инвестиционни фондове също са публични те попадат в обхвата на тези правила. Наличието и спазването на законодателството в областта на обществените поръчки се явява като основна предпоставка гарантираща правомерното управление на публичните финанси. По тази причина в Споразумението за партньорство е предвидено и специално предварително условие посредством, което да се гарантира, че страната ще осигури мерки за ефективно прилагане на законодателството на Европейския съюз за обществени поръчки в областта на фондовете по общата стратегическа рамка. Г-жа Димитрова подчерта, че следва да се има предвид, че страната е приела и Национален стратегически документ, а именно Национална стратегия за развитие на сектор „Обществени поръчки“ за периода 2014 – 2020 година. Отчитането на напредъка по предварително Споразумение № 4 към Споразумението за партньорство се отчита напредък и по самата стратегия, предвид заложените единични мерки и Изпълненията на предварително условие № 4 кореспондира и с изпълнение на стратегията и самото предварително условие се отчита чрез стратегията. Г-жа Димитрова информира присъстващите, че текущо се отчита и напредъка по стратегията, като последното заседание е било на 25 ноември, когато са представени и резултатите от отчитането по отделните мерки. Относно критерий 1 – наличие на уредба за ефективно прилагане на законодателството в съюза за обществени поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове тя обърна внимание на действие 1, което е за кодифицирано устойчиво опростено законодателство в областта на обществените поръчки. Към момента проекта на нов Закон за обществените поръчки е разработен и съгласуван от междуведомствена работна група. Преминал е през етап на обществено обсъждане като е качен на портала за обществени консултации. Бележките, които са получени и коментарите по време на публичното му обсъждане са отразени, след което закона премина на междуведомствено съгласуване и е приет на редовно заседание на Министерския съвет откъдето е внесен в Народното събрание за разглеждане от комисии и през месец октомври тази година беше приет на първо четене. Към момента документа е в работна група във водеща комисия и предстои внасянето му за второ четене в пленарна зала на Народното събрание, като индикативен срок за приемане е началото на новата 2016 година, Влизането в сила на закона заедно с подзаконовата уредба към него (Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки) е предвидено за месец март 2016 година. Във връзка с действие 2 – засилване на системата за управление

и контрол на европейските фондове, г-жа Димитрова подчерта, че Агенцията по обществените поръчки освен отговаря освен за отчета на преките си задължения така и с отчитането на дейности на управляващите органи по оперативни програми и Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”. Г-жа Димитрова посочи, че от гледна точка на нормативната уредба засилването на системата за управление и контрол на европейските фондове има две основни измерения, като първо това е приемане на Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, който следва да се разглежда като основен контролен инструмент в тази област. На второ място, това е Законът за обществените поръчки в неговата част „Контрол”, която на общо основание простира влиянието си както върху националните, така и върху европейските средства. По отношение на действие 3 – оптимизация на системата за обжалване г-жа Димитрова отбелязва, че при разработването на системата са взети под внимание както бележките, които са били получени при публичното обсъждане на закона, становищата на администрациите, краткия анализ и становищата на органите отговорни по обжалване Комисия за защита на конкуренцията и Върховният административен съд, така и богат набор от статистическа и отчетна информация, които са разгледани и систематично са отразени в цялостен доклад отразяващ състоянието на цялата система по обжалване. Изводите и заключенията свързани със системата на обжалване са отразени в новия проект на Закона за обществени поръчки, като общата насоченост на направените предложения е процесът за обжалване да бъде ускорен. Във връзка с действие 2 – осигуряване на техническа помощ Агенцията по обществените поръчки отговаря на запитвания на възложителите. Създава методически указания, които са качени на портала за обществени поръчки. Също така и в изпълнение на стратегия, която е в сектор обществени поръчки ще бъдат изготвени наръчници в областта на обществените поръчки. Засега в действащия Правилник за прилагане на закона са въведени действия и препоръчителни образци на документи относно отчитането на управляващите органи по оперативни програми, които подават към АОП информация за проведените от тях обучения на служителите им.

От страна на представителят на **Министерството на икономиката** беше представен напредъка по изпълнение на предварително условие 1.1 от Споразумението за партньорство. Предварителното условие е в областта „Научни изследвания и иновации” и касае наличие на национална или регионална Стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с Националната програма за реформи, която има за цел да набере частни средства за научно-изследователска дейност и иновации, и е в съответствие с характеристики на добре работещи национални и регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите. Критерий за изпълнението на това условие е въведената национална или регионална Стратегия за

интелигентно специализиране, която е основана на слот-анализ за съсредоточаване на ресурсите върху ограничен набор от приоритети в областта на научните изследвания и иновации. Очертава мерките за насърчаване на частните инвестиции в научно-изследователска дейност и технологично развитие. Съдържа бюджетна рамка, както и механизъм за мониторинг и оценка. Като мерки в посока изпълнение на предварителното условие могат да се отбележат следните стъпки: Още през ноември 2014 година беше одобрен проекта на Иновационна стратегия за интелигентна специализация за Република България за програмния период 2014 – 2020 година. В изпълнение на условията по тематично предварително условие 1.1 и 1.2 е разработен и съгласуван с Комисията План за действие по иновационната стратегия от 31 точки. От тях към месец ноември 2015 година са изпълнени 17. В процес на изпълнение са 11 и са отпаднали поради дублиране на дейности три от тях. Съгласно предвидените дейности за изпълнение на условие 1.1 от споразумението за партньорство са формулирани девет действия. По тематично предварително условие 1.2 едно действие. Те обединяват предвидените в Плана за действие дейности по Иновационната стратегия. По отношение на действие 1 със срок февруари 2016 година за приемане на Иновационната стратегия за интелигентна специализация с Решение № 857 на Министерския съвет от 3 ноември 2015 година, беше окончателно приета Иновационна стратегия за интелигентна специализация по тематично предварително условие 1.1, с оглед изпълнение на критерия въведена национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране. Действие 2, също със срок февруари 2016 година е подобряване на организационната структура за управление и изпълнението на стратегията и координация с оперативните програми. В тази връзка е създаден Съвет за интелигентен растеж през месец май 2015 година и е определен неговият поименен състав. Дирекция „Икономически политики за насърчаване” към Министерството на икономиката е определена за оперативно звено. Създаден е национален и икономически съвет. По отношение на действие 3 - стимулиране на частните инвестиции в научно-изследователска и развойна дейност, през 2014 година са сертифицирани 14 проекта, до ноември 2015 година са сертифицирали 6, разработват се мерки за насърчаване на инвестициите в индустрията и във високотехнологичните производства и услуги, които ще се изпълняват в рамките на ОП „Иновации и конкурентоспособност”. По отношение на действие 4, осигуряване на синергия за решаване на национални и регионални предизвикателства, е сформирана регионална партньорска мрежа. По отношение на действие 5 – динамизиране на процеса на предприемаческо откритие, активизиране на връзките между науката и бизнеса, чрез откриване на специфичните предизвикателства и начините за тяхното преодоляване до момента са извършени дейности по детайлизиране на конкретните тематични области включени в обхвата на Иновационната стратегия. По действие 6 –

разработване на технологични пътни карти свързани с тематичните области обявена е обществена поръчка за разработване на технологични пътни карти. Очаква се конкретизиране на продуктите и технологични нисши, в които страната ни се конкурира успешно на европейския и международния пазар и има потенциал за растеж. По действие 7 – подкрепа на иновативни фирми за разработване на нови продукти и технологии със средствата на Национален иновационен фонд са осигурени национални средства за дейността на този фонд а 2015 година. Продължава финансирането по сключени договори за бенефициенти от предишни сесии. В процес на изпълнение от сесия са 49 проекта. Предстои обявяване на нова конкурсна сесия. По действие 8 – разработване на подробна структура на процеса по мониторинг и оценка е поискана допълнителна експертна подкрепа от Европейската комисия и в момента структурата се разработва. По действие 9 – разработване на многогодишен план с индикативен бюджет на мерките за реализация на стратегията в процес на разработка е плана, който съдържа основни и допълнителни източници за финансиране. Подготвя се описание на инструментите за реализация, връзката между тях и етапите на иновационния процес. Работи се по приоретизация на тематичните подобласти, конкретните силни страни на България в тези области. Предвиждат се поредица от срещи на експерти от отговорни институции за уточняване на времевата рамка на бъдещите дейности. След отразяване на всички препоръки на Европейската комисия ползвана в момента експертна консултация и очаквания принос по тематично предварително условие 1.2 стратегията ще представлява цялостно изпълнение на тематично предварително условие 1 по Споразумението за партньорство. В заключение представителят на Министерство на икономиката отбеляза, че Иновационната стратегия за интелигентна специализация не е статичен документ. Тя остава отворена по време на етапа на своето изпълнение за отразяване на продължаващия процес по предприемаческо откритие.

Г-н Владислав Пискорз/ ЕК/: подчерта, че изпълнението на тези предварителни условия не е еднократно действие, а нещо което трябва да е постоянно, особено в областта на обществените поръчки. Предварителните условия следва да се имат предвид през цялото време. Той обърна внимание, че от Европейската комисия е изразена готовност да бъде споделен опита, които има с българската страна. Проведени няколко срещи с български представители и вече са обсъдени плановете за изпълнение на предварителните условия по отношение на обществените поръчки.

Представител на Министерство на образованието и науката: обърна внимание, че това, което ще бъде представено като отчет от МОН, е в допълнение към изложеното в рамките на заседанието Бяха представени предприетите действията, в рамките на три месеца за преструктуриране на визията за развитие на научноизследователската дейност и научната

инфраструктура в изпълнение на стратегическия приоритет за финансиране на научно-изследователската и развойна дейност и иновациите, обвързани с финансовата рамка в държавния бюджет, с цел отстраняване на проблемите до които водят не съответствията заложи в предварително многогодишно финансово програмиране, като са спазени трите основни принципа за синергия между източниците на финансиране, използвайки изцяло ОП „Наука, образование и интелигентен растеж”. Обвързаност на всички мерки с двата основни документа Стратегията за интелигентна специализация и Европейският стратегически форум за научно-изследователски инфраструктури, към който сме част от 2014 година. Междувременно в МОН акцента през 2015 година е сериозна проверка и прилагането на инструмент на Европейската комисия прилаган за първи път в държава членка - инструментът „Policies support facility“ и доклада, който на 8 октомври 2015 е представен лично от комисар Муедас. Третият акцент е с фокус върху една систематизирана национална политика, която е насочена към конкретни резултати и т.нар. обществено значими ефекти върху научната инфраструктура.

Представител на Министерство на вътрешните работи обърна внимание, че следва да се оценени наличието на национални или регионални оценки на риска, като следва да бъдат включени и да бъдат отразени промените на климата във връзка с Тематично предварително условие 5.1 за превенция „Управление на риска” в сферата на бедствията и управлението на бедствията.

Към настоящия момент за тематичното предварително условие не е изпълнено и е в процес на изпълнение. Представителят на МВР подчерта, че следва да се има предвид, че оценката на риска в сферата на управлението на риска от бедствия е регламентирана с националната правна рамка. В тази връзка всички оценки на риска по отделните рискове следва да бъдат извършени като по отношение на приложимостта е извършена съответна комуникация с Европейската комисия, представени бяха приложимите оценки на риска, а именно оценката на риска от горски пожари, геоложкия риск и риска от наводнения. Останалите два риска, които са предмет на нашето законодателство и правна рамка са сеизмичният и риска от ядрени и радиологични инциденти, като те са неприложими по отношение на това предварително условие. Оценява се въвеждането на национална или регионална оценка на риска. От страна на МВР беше представен отчет на изпълнените дейности: приет е националният стратегически документ в сферата на защита при бедствия, а именно Националната стратегия, като в последствие е приета Национална програма. Ежегодно се разработват годишни програми, които са свързани с изпълнението на дейностите предвидени в националната програма. Като основен акцент по проблемите беше посочено предприетото действие за приемане на планове за управление

на риска от наводнения, свързано със защитата при наводнение. Срокът предвиден за 2015 година месец декември беше удължен по искане на отговорното ведомство, а именно Министерството на околната среда и водите. Определени са районите със значителен потенциален риск от наводнения, като са изготвени и карти на заплахите и на риска. Всички останали дейности, всъщност са междинни стъпки по отношение на изготвянето на тези планове за управление на риска от наводнения. Предстои да бъдат извършени до края на следващата година, необходимо е удължаване на този срок. Завършващата фаза ще бъде извършването на тези екологични оценки, които ще са последната стъпка. Приета е методика, която се отнася за геоложкия риск, като следва да се има предвид, че до края на следващата седмица най-късно ще бъде сключен договор от страна на отговорното ведомство МРРБ с изпълнител, който да извърши тази оценка на риска и картографиране. Бяха посочени проблеми с оценката на риска от горски пожари като все пак е сключен договор с фирма изпълнител, която ще разработи методологията като се очаква до месец март следващата година същата да бъде готова и очакванията са ни поне от разговорите с колегите от МЗХ, които са отговорна институция, че следващата година ще се справят със срока по оценка и картографиране. Има проблеми с изпълнението на тези оценки на риска, което води до невъзможност на този етап да се осигури изпълнението на оценката за множество рискове. До края на следващата година следва да бъде изпълнено. Представителят на МВРима изготвен работен рамков документ, който се отнася до анализа и оценката за риска на секторите в българската икономика Същият е изготвен от МОСВ и е публикуван на техния уеб сайт.

От страна на представителите на ГД „Регионална политика“ на ЕК беше изразено Следното становище: Предвид изложената информация свързана с несправянето на сроковете нанякои от задачи и необходимостта от удължаване на тези срокове, следва да се положат усилия за спазване на предварително определените срокове. От посочените резултати е видно, че се работи в това отношение и има мерки, които са предприети, за да може да се ускорят процесите. Предвид обективните причини за неизпълнението в срок тенденцията е в положителна посока. В тази връзка е започнал интензивен диалог с цел получаване на подкрепа и получаване на напътствания как да се стимулира процесът за изпълнение на предварителните условия. Това е динамичен процес, като е започнал през този нов програмен период и трябва да се гарантира, че най-късно до декември 2016 г. всички тези така наречени ех-ante условия са изпълнени. В процеса на договаряне на програмите, е заложено да се оценява дали условията са изпълнени или не. За програмите, по които не са изпълнени всички условия се налага да се оценява дали неизпълнението има сериозни последици и в резултат на тези оценки да преценяваме дали да спираме средства или да се изисква от държавите членки поправителни действия. Подходът към всички държави е един и същ.

За програмите, за които ЕК отговаря, преговорите приключиха в края на 2014 г. Ако на разположение са повече от 6 месеца, може да се приеме, че няма голям риск, но ако срокът се отлага с една година, ситуацията е много по-различна и ако в момента на преговорите тези обстоятелства са известни, най-вероятно решението на ЕК би било за спиране на средствата или да бъдат предприети действия за прекратяване на дейностите преди да изпълните условията. Поради възникналата ситуация и предприетия от страна на ЕК равно поставен подход към всички държави членки е компрометиран, защото някои държави членки заобикалят правилата. Това е сериозен въпрос. От страна на ЕК подчертаха, че крайния срок не може да се отлага до след 31 декември 2016 г., една година закъснение наистина е прекалено много, особено в обществените поръчки. При обществените поръчки трябва да се извърши оценка на риска. Процедурите са известни и на всички знаят, че има обжалване и трябва да се вземат предвид при определянето на крайните срокове за обществени поръчки.. От страна на ЕК се отбеляза, че не е криминално деяние, но мерки, които би трябвало да предотвратяват природни бедствия в страна, която не толкова отдавна е страдала от природни бедствия, които засягат човешки животи, значи може непредприемането на всички мерки за защита на населението да стане такова. Трябва да се предприемат мерки за защита на населението. Ако администрацията не е вземала достатъчно мерки, средствата не могат да се използват за предотвратяване на иначе предотвратими рискове това може да доведе до непредприемането на други действия От представителите на ЕК беше отправена молба да се предприемат мерки за ускоряване на изпълнението на предварителните условия, защото забавяне от два-три месеца е разбираемо, но изведнъж предварителни условия, които са критични, да получат отлагане от една година, е безотговорно и може да създаде проблем с надеждността и с доверието на Комисията към българската администрация, защото това означава неравностойно третиране на държавите членки, а от Европейската комисия се очаква да третира всички равностойно. Планът за действие си е план за действие и не трябва да се подхожда безотговорно. От страна на ЕК беше подчертана сериозността на проблема. Въобще не става въпрос да се отметнат едни кутийки, за да покаже на Комисията, че нещо е изпълнено. Не става въпрос за формално отмятане. Става въпрос за целта на предварителните условия и за ефективността на дейността. Ако стартирате дейностите и нямате стратегическа рамка, те може да са в противоречие със стратегическата рамка и така има възможност да бъдат изгубени средства .

В тази връзка г-жа Добринка Кръстева /ЦКЗ/: отбеляза, че в момента показваме нашата откритост и нашето партньорство, за да споделим междинните срокове, това, което е наравето и това, което е определено, че трябва да бъде направено и ще бъде направено. Но въпреки всичко, регламентът има своите изисквания и той третира наистина всички държави еднакво. Г-жа Кръстева подчерта, че когато се говори регламентите и за

предварителните условия, не е взет предвид принципа на пропорционалността, защото от някои от условията зависят всички инвестиции в програмата. Важно е да се вземе предвид пропорционалността вътре при предварителните условия. Такава не е налична, защото регламента не я дава, въпреки че голяма част от държавите членки искат този принцип там да бъде спазен.

Заседанието продължи с представянето за Сектор води, **Министерство на околната среда и водите**: Беше обърнато внимание, че предварителното условие в сектор води се отнася за цялата програма или поне за Кохезионния фонд в сектор води и Оперативната програма „Околна среда“, както и за мерките, които са в програмата за селски райони, където също се предвиждат инвестиции във водния сектор. Това е предварително условие за един цял сектор, който е в процес на реформиране и една от целите на оперативната програма е именно да подпомогне реформата в сектора. Основни действащи лица по изпълнението на действията са Министерство на околната среда и водите и Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Предварителното условие е, че към края на 2016 г. да се осигури наличие на две неща. Първото е политика за определяне цените на водата, която да осигурява стимули на потребителите да ползват водния ресурс ефективно. И второто - до края на 2016 г. всички потребители, които ползват водния ресурс, да имат адекватен принос към възстановяването на разходите за водните услуги. Заложени са 9 действия, които трябва да се изпълнят, от които едно е специално свързано с оперативната програма „Околна среда“, останалите са свързани именно с анализа, оценката и определянето на кои са факторите и стойностите в ценовата политика, която България като държава трябва да приеме. Ценовата политика трябва да бъде свързана със социалното и икономическото състояние и възможности на населението в страната. Не случайно този сектор е регулиран и цените на водата се определят от националния регулатор. Всички действия са напреднал етап на изпълнение като министерство, като институция, както и Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Затрудненията са основно в това, че едно от действията е свързано с изготвяне на норми за водопотребление по сектори, което означава, че всяко министерство, което е ангажирано и ползва воден ресурс. Това е изключително трудно и изисква много ангажменти и анализи от страна на тези министерства и ние към този момент има проблем в осигуряването на тази информация.

По презентацията беше зададен въпрос от г-н Дончо Иванов /председател на КЗУР и представител на екологичните НПО/, както следва: Законносъобразно и целесъобразно ли е на заседанието на КН на СП да се приема напредък и график за изпълнение на предварителни условия на ОПОС 2014-2020, докладвани от Главния Директора на Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ на УО на ОПОС, при положение, че

програмата е процедирана без екологична оценка, което се изисква от Регламент 1303 и както изисква Договорът от Лисабон?

Отговор на поставеният въпрос беше предоставен от г-жа Яна Георгиева - Главен директор Главна Дирекция "Оперативна програма околна среда":

Тя отбеляза, че вече е проведена дискусия по този въпрос с г-н Дончо Иванов, той е член на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 и от представената от него неправителствена организация има жалба в съда срещу екологичната оценка на оперативната програма, както и жалба срещу предварителното изпълнение на екологичната оценка. В момента делото по втората жалба е минало и се очаква решението на съда, а по първата жалба делото е насрочено за 2016 г. В случай, че по жалбата за предварително изпълнение на решението за екологична оценка съдът отсъди в полза на жалбоподателя, това автоматично означава блокиране на оперативната програма, разходи по нея няма да бъдат правени, договори за безвъзмездна помощ няма да бъдат подписвани. В случай, че съдът реши в наша полза, то тогава съгласно законодателството няма проблем да продължи изпълнението на оперативната програма. Така че, всичко е въпрос на решение на съда.

Г-н Иванов поясни, че проблемът с оценките на въздействие и екологичните оценки засягат цялата нова програма. Например проектът на фирма Монтюпе в Русе по конкурентоспособност в размер на 3 млн. лева .

Г-н Владислав Пискорз/ ЕК/: подчерта, че тези ex-ante условия, свързани с водния сектор са много важни, защото много инвестиции зависят през новия програмен период от изпълнението на тези предварителни условия. В тази насока има много добро с международните финансови институции, Световна банка оказва голяма помощ в това отношение, свързано с реформата на водния сектор, като по много обстоен начин анализира, предложи решения, за да може бъдещите инвестиции да бъдат ефективни. Във връзка с предишните условия, свързани с оценката на риска, плана за действие е част от оперативната програма и Европейската комисия е разгледала много внимателно предложението за модифициране, което не означава, че Европейската комисия е изразила съгласие с това отлагане на крайния срок с една година.

Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията: Оперативната програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ спомага за постигането на тематична цел 7, която е насърчаване на устойчивия транспорт и отстраняване на тесните места в ключовите мрежови инфраструктури. Точно с тази тематична цел е свързано предварителното условие или предварителните условия, които са тематични към сектор транспорт. Действията, които следва да се предприемат за да се изпълнят предварителните условия за сектор транспорт и в частност на

оперативната програма най-общо се формулират в два основни документи. На първо място, това е приемане на стратегия за развитието на пътната инфраструктура в Република България. А тази стратегия за развитие на пътната инфраструктура да се използва при разработване на всеобхватна обща интегрирана транспортна стратегия, която да обхваща целия сектор транспорт за периода до 2030 г. Изискването и условието също в тази интегрирана стратегия да има отделна глава за железопътния транспорт, която да е в съответствие със Закона за железопътния транспорт. Интегрираната транспортна стратегия най-общо трябва да включва анализ на наличните финансови средства и също така за наличие на административния капацитет и разбира се план за действие за постигане на целите, които се поставят пред целия сектор. Точно с разработването на тази интегрирана транспортна стратегия до период 2013 г. ще се отчита и изпълнението на предварителните условия за сектор транспорт. За целта с помощта на инициативата Джаспърс е направен анализ на всички съществуващи документи стратегически, които са разработени в сектора, с основен сектор и документ, който най-много отговаря на изискванията за такава стратегия това е общият генерален план на транспорта от 2010 г., който беше разработен със средства от Оперативната програма „Транспорт“ 2007-2013 г. Относно основните заключения и препоръки, както и идентифицираните пропуски и слабости в резултат на извършения преглед и анализ на Общия генерален план на транспорт изготвени от Джаспърс. Именно тези заключения и препоръки бяха използвани и като основа за разработване на задание и документация за възлагане на консултантска услуга по Закона на обществените поръчки, за изготвяне на интегрираната транспортна стратегия. Общият генерален план на транспорта беше предмет и на стратегическа екологична оценка, която беше направена във връзка с приложимото законодателство и одобрен от Министерство на околната среда и водите. Рискове или дейности, които няма да могат да приключат в рамките на 2016 г. това са екологичната оценка на стратегията и съответно приемането, узаконяване на стратегията от Министерски съвет, съгласуване преди това с отделните ведомства. Въпреки всичко, след подписване на договора, ще бъде наравено всичко възможно сроковете заложи в заданието на консултанта да бъдат съкратени, за да можем наистина да се включи в срока както е съгласно, за което говорим сега, защото е важно колкото се може по-бързо наистина да имаме този документ, който ще обобщи всички налични стратегии и всички налични модели и обнови актуализира данните за отделните видове транспорт в една обща стратегия и модел. Междувременно съгласно другото условие всъщност или подусловие, което е участ от общата стратегия, както казах в началото, разработване на пътната стратегия. Тя е вече факт, това е обаче за периода 2014-2020 г., която беше приета с Решение на Министерски съвет от 18 септември т.г. Тази стратегия ще се използва, тя ще се включи разбира се ,с необходима актуализация на данните или

доразработване. Всъщност пътната стратегия до голяма част актуализира данните от Общия генерален план на транспорта по отношение на инвентаризация на наличните финансови средства, по отношение на административен капацитет, срокове за изпълнение на транспортни цели в пътищата. Освен това и беше приета и средносрочна оперативна програма за нейното изпълнение. Разработката на тази стратегия, включително и средносрочната оперативна програма се разработиха с осъществяването на консултантска услуга от страна на Световна банка и това е част от една голяма дейност, който беше финансирана по Техническа помощ през оперативната програма „Транспорт“ 2013 г. в помощ и подобряване ефективността в пътния сектор. Разбира се, за този транспортен модели за цялостната транспортна стратегия ще се използват и редица други документи и стратегии, стратегически документи, които наистина в сектора има много такива разработени. Това е на първо място и стратегията за развитие на железопътния сектор и други . В това се изразява най-общо предварителното условие за сектор транспорт.

От страна на представителите на ГД „Регионална политика“ на ЕК бяха изразени следните коментари относно доклада за оценката на риска: Отделните проекти са разгледани от ЕК , за да се прецени дали може да бъдат продължени инвестициите в транспорта, въпреки неизпълнението на предварителното условие. Колкото по-скоро въведете рамките и стратегиите си, толкова по-добре. Но не говорим само за просто стратегии и рамки. Може да имате стратегия и рамка, но когато стигнем до изпълнението както казахме, тези инструменти са динамични. Предварителните условия трябва да се изпълнят възможно най-бързо, за да може да се правят наистина смислени инвестиции. Някои области са по-важни от други като оценка на риска например действително това може да спаси човешки живот.

Заседанието продължи с доклад на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси представен от **г-жа Росица Иванова, секретар на Съвета**. Представеният доклад е във връзка с изпълнението на тематичното условие 9.2, а именно разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, както следва: Въведена е Национална стратегическа рамка на политиката за приобщаване на ромите и чрез предварителното условие ние ще определим постижими национални цели в съответствие с целите на Европейския съюз за интегриране на ромите, така както те са определени в Комюникето от 2011 г. в четири области – достъп до образование, заетост, здравеопазване и жилищно настаняване. Самото предварително условие. е частично изпълнено. Има разработен План за действие. Конкретен бенефициент по този проект е Администрацията на Министерския съвет. Още при залагането на срока декември 2015 г. е ясно, че това не е достатъчен период. Каква е

обосновката за актуализиране на този срок? Необходимост от изпълнение на дейностите последователно, а не паралелно, е едно от най-важните основания за удължаване на срок, както и закъснение в самите тръжни процедури.

От страна на представителите на ЕК беше направена бележка, че Стратегията съществува, но системата за наблюдение не е налична. Принципните въпроси остават и е необходимо процесът да се ускори, защото не може все да се отлага. Декември 2016 г. е наистина окончателният срок. След това заседание най-вероятно ще се обърнем към звеното за координация. Бихме искали да информирате подробно Комисията.

Министерство на здравеопазването: По предварително условие здравеопазване, с отношение към Оперативната програма „Региони в растеж“. Относно предварителното условие за наличие на Национална здравна стратегия можем да се похвалим, че тя е приета от Министерския съвет. От вчера е в Комисията по здравеопазване в Народно събрание, започнати са дискусиите по нея. Основата за нейното създаване беше нашата концепция за здраве 2020 с три основни приоритета. На първо място здравето на самия индивид с няколко политики по отношение на детското здраве, майчиното здраве и здравето в отделни периоди от възрастта на човека. Вторият основен приоритет е отношението на доболнична, болнична, спешна помощ и всички структури. Третият приоритет е общественото здраве и превенцията и профилактиката на заболяванията. Така че Национална здравна стратегия вероятно на следващото заседание на Комисията по здравеопазването ще бъде приета и ще може до края на годината да бъде гласувана в Народно събрание.

Г-н Радослав Миланов /Администрация на Министерския съвет/: Предварително условие 11 е свързано с административната реформа най-общо казано. Самото предварително условие в по-голямата си част вече е изпълнено. Основното изпълнение на предварителното условие е приетата Стратегия за развитие на държавната администрация за периода 2014-2020 г. Стратегията е разработена по време на първия кабинет на ГЕРБ, беше приета по време на кабинета на Орешарски, а се изпълнява от сегашния кабинет. Налице е една приемственост, една от малкото области, в които смяната на правителства реално не оказва никаква промяна на приоритетите на Стратегията. Към нея е приет план за действие с конкретни мерки за периода 2014-2015 г., който до голяма степен вече е изпълнен, а също така и Пътна карта за целия период до 2020 г., в която са разписани много конкретно всичките по-обща мерки, заложили в самата Стратегия. Това, което остава за тази година за изпълнение след приемане на Стратегията и Пътната карта всъщност са две действия. Първото е насочено към системите за управление на качеството в държавната администрация. Ще бъде изпълнено към септември месец с две поддействия на това условие. Първото е приетият план

за въвеждане, поддържане и развитие на системите за управление на качеството в администрацията в България. Планът беше разработен от Администрацията на Министерски съвет и приет на Съвета да административната реформа през март т.г. Второто действие е изследване за системи за управление на качеството в администрацията, което е разработвано по проект на Института за публична администрация, което също беше представено през септември 2015 г. И второто подусловие, което остава да бъде завършено съвсем скоро, е свързано с анализ на потребностите от обучения в държавната администрация. Самият анализ вече е готов, той е разработен съвместно от ИПА и Министерския съвет. Предстои само да бъде разгледан на заседание на Съвета за административната реформа и да бъде официално приет, след което ще можем официално да докладваме и изпълнението на цялото предварително условие. Крайният срок за това е декември 2015 г., вероятно следващата, ако не по-следващата седмица окончателно да може да бъде докладвано изпълнението на условието. Бяха обобщени и анализите на потребностите от обучение, извършени от отделните администрации през 2015 г. и на база на тези анализи бяха изведени изводи с потребностите от обучение за следващите три години. Докладът вече е публикуван на сайта на ИПА. До две седмици най-късно би трябвало да бъде приет на официално заседание на Съвета за административната реформа, с което да може да бъде отчетено цялото предварително условие 11 за изпълнено.

Министерство на земеделието и храните: Програма за развитие на селските райони. Към програмата се отнасят и са приложими всички 7 от общите предварителни условия заедно с видния на първия слайд статус. Те всички са приложими и за Програма за развитие на селските райони. Освен тях, са приложими и общо 7 тематични предварителни условия. Това са превенция и управление на риска, поддържане на земята в добро земеделско екологично състояние, минимални изисквания за растителна защита и торене, енергийна ефективност, воден сектор, енергия от ВЕИ и инфраструктура за достъп срещу поколението. Части от тези предварителни условия и някои в пълната си цялост се разработват от Министерството на земеделието и храните. Първите от тях са 4.1 поддържане на земята в добро земеделско екологично състояние и предварително условие 4.2 минимални изисквания за употреба на торове и препарати за растителна защита. Към момента това условие е изпълнено, като в националното законодателство са актуализирани и въведени всички изисквания, за да бъде изпълнено съответното условие. По отношение на 4.2, това е предварителното условие за употреба на торове и препарати за растителна защита. Статусът е същият, изпълнен е и също са видни на приложените интернет страници съответните документи, с които това се доказва. По-сложно стоят нещата с останалите предварителни условия. Първото от тях е в контекста на превенция и

управление на риска, част от това предварително условие се разработва от Министерството на земеделието и храните и това е частта, свързана с риска от горски пожари, където към момента то наистина не е изпълнено поради липса на изпълнител, който да направи методика за оценка на риска от горски пожари под осеммесечен срок, което препраща автоматично срока за изпълнение на методиката в март 2016 г. и понеже тя се явява предварително условие за картографирането, се удължава и срокът за картографиране на декември 2016 г. Във връзка със следващото предварително условие относно воден сектор се разработва частта хидромелиорации и напояване, стопанствата. Там също има известно забавяне, понеже е свързано с договора със Световна банка за разработване на стратегия за хидромелиоративния сектор, като част от него е също и разработването на методика за цената на водата. Като предварително условие за приемането на методика се явява и приемане на Закона за сдружения за напояване, като необходима законова рамка. Като цяло статусът на това предварително условие е следният: ратифицирано е споразумението със Световна банка вследствие на което се удължи и срокът за изпълнението. Към момента сме получили всички доклади с нужните документи и следва да бъдат приети в случай на одобрение от страна на министерството. Така или иначе срокът ще бъде удължен, за да се разгледа най-малкото цялата стратегия. В последното предварително условие в контекста на общо предварително условие за обществени поръчки, тук има няколко специфични действия само за Програма за развитие на селските райони. Това е извършване на предварителен и последващ контрол, публикуване на указания за провеждане, определяне на контактни точки за представяне на информация към бенефициентите и последното може би най-важното от тях е изготвяне на стандартни показатели за оценка на оферти. Към момента то е в начален стадий на изпълнение, има разработено техническо задание и то е възложено към изпълнителя да извърши тази оценка, но също ще се наложи да бъде удължен срокът по това предварително условие.

ИАРА- Програмата за морско дело и рибарство: Представени бяха специфичните предварителни условия по Програмата за морско дело и рибарство. Налице са четири условия, които са валидни за тази оперативната програма. Първото предварително условие е предоставянето от страна на управляващия орган на доклад за риболовния капацитет. Това условие е свързано с прилагането на приоритет 1, който е насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знанията рибарство с ефективно използване на ресурсите. Статусът на това предварително условие е частично изпълнено, има един критерий, който трябва да бъде покрит, за да бъде изпълнено условието. Критерият е този доклад да бъде изготвен в съответствие с общите насоки, които са предоставени от Комисията. Срокът за изпълнението на този критерий е май

2016 г., като отговорна институция за това е Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури.

Следващото предварително условие е изпълнено, това е предоставянето на многогодишен национален стратегически план относно аквакултурите. Той е свързан с приоритет 2, който е насърчаване на устойчиви и в екологично отношение иновативни, конкурентоспособни и основани на знанията аквакултури. Няма да се спирам по-подробно на това вече изпълнено предварително условие. Предварително условие 3, което е свързано с административен капацитет за събиране на данни. Това предварително условие е обвързано с приоритет на Съюза по програмата № 3, който е насърчаване изпълнението на общата политика в областта на рибарството. Този приоритет има две основни направления. Едното направление е свързано именно със събирането на данни, доколкото другото направление касае прилагането на системата за контрол на общността. По предварително условие административен капацитет за събиране на данни има подробен план за действие, който посочва различните срокове, които трябва да бъдат спазени. Четвъртото специфично предварително условие е свързано с административен капацитет по отношение прилагане на системата за контрол на Съюза. Това предварително условие също се счита за частично изпълнено. В действителност основният критерий тук е обвързан изцяло с общото предварително условие № 4 за обществените поръчки.

Г-жа Добринка Кръстева /ЦКЗ/ благодари за изчерпателното представяне на условията и в заключение обърна внимание на следното:

Необходимо е да бъде продължена работата по уеднаквяване процедурите от нормативно ниво до ниво система, да се работи за капацитета на хората, както и да се работи за секторните политики, които са между секторни между програмите, за тяхната координираност и за техните общи интервенции. И в заключение, поет е ангажимент за изготвяне на подробен план за предварителните условия, който да бъде представен в началото на януари.

Г-н Аурелио Сесилио /ЕК/ благодари на екипа на г-жа Кръстева за вложения труд и отличната, както винаги, подготовка на заседанието на Комитета.

След думите на г-н Аурелио Сесилио заседанието на Комитета беше закрито.

Документите, разгледани на заседанието на Комитета са неразделна част от настоящия протокол.